

Česká asociace odpadového hospodářství

Konkrétní nástroje k možnému splnění evropských cílů OH, aneb vyvážené řešení může být výhodou pro všechny

Ing. Petr Havelka
výkonný ředitel ČAOH

ZÁVAZNÉ CÍLE JSOU STANOVENY

- * Za **15 let** navýšit recyklaci komunálních odpadů **o cca 27%bodů** (z 38% na 65% v roce 2035)
- * Za **15 let** snížit množství komunálních odpadů ukládaných na skládky **o cca 35%bodů** (z 45% na 10% v roce 2035)

Základní cíle :

- do roku 2035 **recyklovat 65 %** veškerého KO
- do roku 2030 recyklovat 70 % obalových odp.
- do roku 2035 **skládkovat max. 10 %** komunálních odpadů
- **dle EK** důraz na podporu **prevence vzniku odpadů, třídění, recyklace a další úpravy odpadů**. Redukovat nakládání s neupravenými a směsnými odpady (SKO).

Evropa vyzývá členské státy

- K redukci množství **jednorázových plastů**
- K zajištění většího **třídění komunálních odpadů**
- K **odklonu biologicky rozložitelných odpadů ze směsného komunálního odpadu**
- Ke **snižování množství směsných komunálních odpadů**
- Tlak má být vyvíjen na výrobce a obalový průmysl – **ekodesign, ekomodulace** – využití lépe recyklovatelných materiálů
- Do roku **2030 mají být veškeré plastové obaly plně recyklovatelné**, aby mohly být směřovány zpět na recyklaci – již stanoveny cíle pro obsahy rPET – v nových lahvích
- V březnu 2019 Evropský parlament finálně schválil, že **spalovny na neupravený SKO (ZEVO) Evropa již nebude podporovat v žádných evropských státech**, a to jak jejich výstavbu, tak rekonstrukce
- EU vyzývá státy, aby **odpady odkláněné ze skládek nesměřovaly do kapacit nových ZEVO**, neboť by šlo stále o nakládání s velkým množstvím neupraveného SKO, což v kontextu dalších cílů nových směrnic není preferovaná cesta
- **Doporučuje se navýšení separace, materiálového využití a energetické využití formou paliv z odpadů (TAP) a jejich energetické využití ve spektru zdrojů** (sdělení EK ze dne 26.1.2017 a v dalších doprovodných dokumentech balíčku OH)

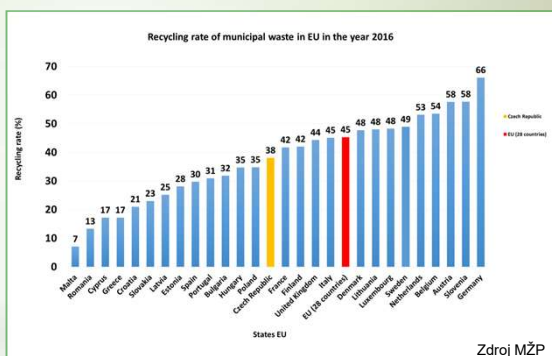
A ke svým výzvám postupně schvaluje legislativu

ČROH

EU má problém nedostatečnými kapacitami recyklace komunálních odpadů

Důkazem je export do zemí jihovýchodní Asie a související problémy

- Míra **recyklace všech komunálních odpadů v EU je 45%**
- **v ČR je to 38%**
- rozdíl 7 % oproti EU

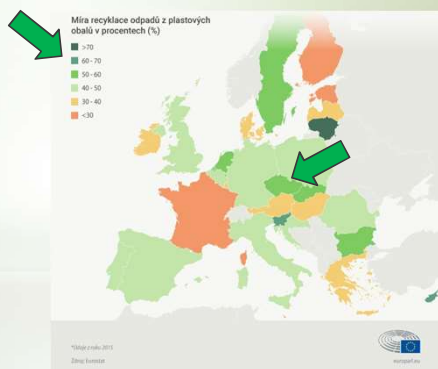
EU musí za **15 let navýšit recyklaci o 20 % bodů**
 ČR musí za **15 let navýšit recyklaci o 27 % bodů**

ČROH

EU má problém s nedostatečnými kapacitami recyklace plastů

- Míra recyklace plastů v EU je pouhých **30 %** (41% recyklace plastových obalů)
- Míra recyklace plastových obalů v ČR je přes **65%**

CO SE DĚJE S PLASTOVÝM ODPADEM

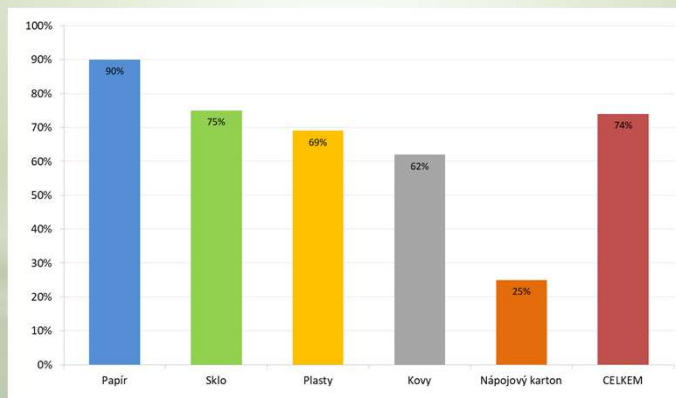

Zdroj: Evropský parlament

ČROH

Využití vytríděných složek v ČR

Odpady z obalů (recyklace 74%) umíme v ČR třídit a recyklovat. Pomáhá nám v tom primární třídění (barevné popelnice) a třídící linky. Zde však nejsou tříděny jen odpady z obalů, ale **všechny komunální odpady (recyklace 38% - nutné navýšit na 65%)**

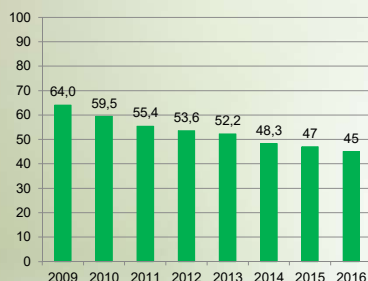

Zdroj: EKO-KOM a.s. – Celková míra recyklace a využití odpadů z obalů, rok 2017

ČROH

Vývoj skládkování v ČR

Skládkovaný komunální odpad z celkové produkce komunálních odpadů

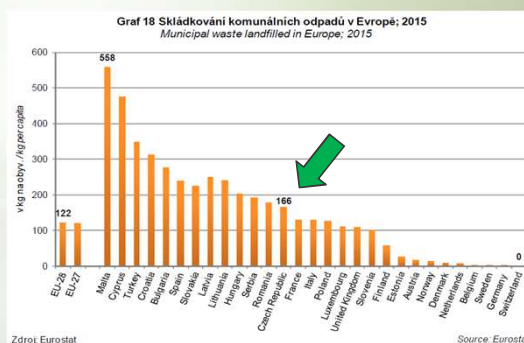

■ Množství skládkovaných odpadů dle MŽP

Množství skládkovaných komunálních odpadů **klesá** od 2009 (64%) do 2016 (45%) – o **19 % bodů**

ČAOH je pro navýšení poplatku na úroveň nezbytnou ke splnění EU cíle.

V absolutní hodnotě ČR skládá dle Eurostatu **166 kg/občana**
Průměrem EU je **122 kg/občana**

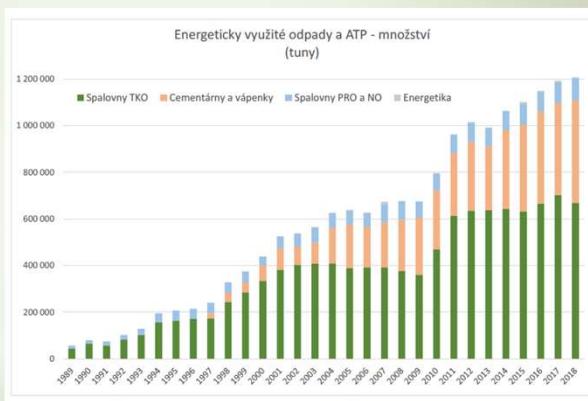
Vývoj energetického využití odpadů v ČR

Vývoj je dlouhodobě pozitivní. Ekonomické prostředí v ČR funguje

Do budoucna je třeba hlídat, celkovou míru energetického využití komunálních odpadů, jak říká EK, aby nehrozilo riziko nesplnění recyklačních cílů nových směrnic

Počítá se zkapačtění dvou ZEVO - vhodné.

Další potenciál je zejména ve formě upravené energetické frakce, tedy tzv. TAP, a to jak v cementárnách, tak v teplárnách.

Zdroj: MPO 2019

Výhodou TAP je stálá motivace k vysokému stupni třídění v obcích a městech, než v případě en. využití neupraveného směsného komunálního odpadu;
Využití stávajících regionálních energetických kapacit; nižší náklady na dopravu; nižší uhlíková stopa; TAP je tržně obchodovatelná komodita – stálý tlak na cenu

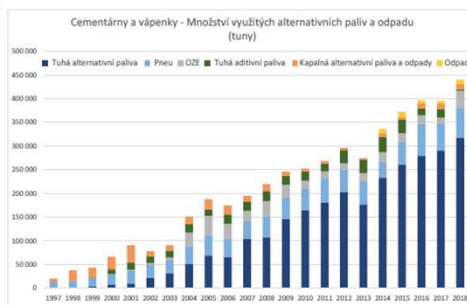
Využívat TAP v cementárnách a vápenkách se v ČR daří – tuto cestu energetického využívání odpadů dlouhodobě podporujeme

Navyšování využití odpadů a jeho postupné odklání ze skládek, dokážeme úspěšně realizovat již 9 rokem bez významnějšího zdražení původcům odpadů a bez potřeby zvyšování ekologických daní

Využívání alternativních paliv a odpadů v cementárnách a vápenkách

rok	Tuhá alternativní paliva	Tuhá aditivní paliva	Pneu	Kapalná alternativní paliva a odpady	OZE	Odpad	Celkem tuny	Celkem energie v palivu
	tuny	tuny	tuny	tuny	tuny	tuny	tuny	TJ
1997	70	0	13 709	6 815	0	0	20 594	561 618
1998	75	0	15 316	22 433	0	0	37 824	1 036 236
1999	3 448	1 066	19 242	20 312	0	0	43 112	1 148 285
2000	7 191	6 829	22 517	26 926	21	0	56 427	1 721 110
2001	9 856	15 029	27 840	38 387	1 574	0	90 486	2 345 216
2002	22 211	13 579	27 101	10 979	4 110	0	77 680	1 901 382
2003	31 850	14 521	27 918	11 101	5 144	0	90 534	2 201 627
2004	51 537	18 582	36 796	15 458	29 015	0	151 368	3 535 648
2005	68 704	12 923	42 893	21 703	41 283	0	187 504	4 445 136
2006	66 111	19 780	37 319	18 842	32 657	0	174 708	4 199 668
2007	104 510	18 711	38 127	12 512	21 045	0	194 604	4 556 955
2008	107 131	20 620	44 411	14 870	32 732	0	219 764	5 025 604
2009	148 142	19 844	44 902	8 128	27 528	0	245 543	5 597 459
2010	185 010	19 680	45 537	6 130	16 351	0	259 708	5 531 634
2011	183 307	18 408	50 756	5 837	13 246	0	269 552	5 662 907
2012	203 198	27 447	47 252	5 247	13 332	0	296 476	5 885 365
2013	176 260	28 655	49 064	2 678	17 485	0	274 142	5 575 606
2014	232 674	32 479	34 134	6 713	20 273	10 385	336 658	6 975 079
2015	261 021	29 044	46 892	5 791	19 422	10 338	372 506	7 781 882
2016	279 822	14 227	66 977	10 995	18 196	6 552	386 759	8 938 830
2017	290 983	18 136	57 702	11 824	11 329	5 213	395 187	8 706 818
2018	317 495	2 745	62 818	10 474	36 780	9 488	436 781	10 489 698

Využívání alternativních paliv a odpadů v cementárnách a vápenkách

Dle aktuálních údajů MPO se využití paliv z odpadů v sektoru výroby cementu za posledních 10 let ztrojnásobilo (graf i tabulka data MPO – Statistika energetického využívání odpadů a alternativních paliv 1989-2018)

Co musíme dokázat za 15 let ke splnění závazných cílů

Průměrná produkce komunálních odpadů za 9 let dle MŽP 5,3 mil tun/ dle ČSU 3,2 mil tun

Navýšit recyklaci komunálních odp. o 27%pb, tedy o 1,43 mil tun dle MŽP / 0,86 mil tun dle ČSU

(k tomuto primárnímu cíli bohužel nejsou v zákoně žádné specifické nástroje efektivně podporující směřování odkloněného odpadu ze skládek na finální recyklaci)

Odklonit komunální odpad ze skládek o 35 %pb, tedy o 1,8 mil tun / 1,1 mil tun

(k tomuto cíli jsou v zákoně nástroje ekonomické – skládkovací poplatek a nástroje administrativní – termín omezení skládkování, omezení výhřevnosti, AT4, další omezení ve vyhlášce 294/2005 Sb. apod.)

Z rozdílu pak zbývá na navýšení energetického využití komunálních odpadů v ČR

0,37 mil tun/ 0, 24 mil tun

Co k tomu budeme potřebovat

- * **Nový zákon**, který bude minimálně do roku 2035 podporovat co největší třídění a recyklaci KO; včetně redukce množství směsných komunálních odpadů
- * (Co je důvodem, aby návrh zákona ukončoval třídící slevu v roce 2027? – stanovme motivaci pro co nejvyšší míru třídění minimálně do roku 2035)
- * **Co nejdřívejší aktualizaci POH ČR + aktualizaci POH krajů** – všechny by měly plně přejmout cíle evropského balíčku oběhového hospodářství a doporučení EU v doprovodných dokumentech. Klíčové je zejména to, aby novému nastavení odpovídalo množství odpadů v regionech respektující nové evropské cíle.

Citace platného zákona o odpadech

§ 42 odst. (7) *Plán odpadového hospodářství České republiky se zpracovává na dobu nejméně 10 let a musí být změněn bezprostředně po každé zásadní změně podmínek, na jejichž základě byl zpracován.*

K zásadní změně podmínek objektivně došlo de jure 14. června 2018 – vydáním nových evropských odpadových směrnic v Úředním věstníku Evropské unie.

ČROH

Co k tomu budeme potřebovat

Pro podporu recyklace

je zcela klíčová dostatečná **POPTÁVKA** po výstupech z recyklace

- * **Ta v současné době objektivně dostatečně nefunguje, proto je nezbytné ji podpořit**
- * **Nástroje pro podporu finální recyklace** (musí být v balíku nové odp. legislativy, včetně změnového zákona) – ČAOH na definování těchto nástrojů usilovně pracuje s týmem dalších uznávaných odborníků a subjektů, včetně zákonodárců

- Daňové zvýhodnění recyklovaných výrobků a recyklátů (snížená DPH)
- Zelené veřejné zakázky
- Vytvoření standardů kvality pro sekundární plasty
- Daňové zvýhodnění recyklace v rámci daně z příjmu
- Podpora recyklace v rámci dotačních programů
- Zapracování využití recyklovaných materiálů a recyklátů do technických norem
- Statistické sledování produkce a využití druhotných surovin – již provádí ČSÚ

Řadu z těchto nástrojů doporučuje Evropská komise i Evropský parlament

ČROH

Vyvážené řešení může být výhodou pro všechny

Recyklace + energetické využití + skládkování

$$65 + 25 + 10 = 100$$

Desatero moderního odpadového hospodářství

1. Četnější a lépe dostupné popelnice na tříděný odpad
2. Daňové zvýhodnění recyklovaných materiálů a výrobků z odpadů
3. Upřednostnění recyklovaných výrobků ve veřejných zakázkách
4. Rovný přístup, technologická neutralita, tržní prostředí
5. Zpracování odpadu na třídících linkách
6. Povinné třídění biologického odpadu
7. Rozvoj výroby a využití paliv z vytříděných odpadů po vzoru EU
8. Stablnější právní prostředí pro trh s palivy z odpadů
9. Lepší legislativa pro provoz třídících linek
10. Navýšení skládkovacího poplatku ano, ovšem nikoli dle potřeb spaloven

Cílem navrhovaných opatření je dosažení cílů evropského balíčku oběhového hospodářství s akceptovatelnými náklady pro obce a města

ČROH

Dále pokračujeme s rozvojem efektivních systémů primárního třídění

Intenzifikace separace v obcích a městech – 39 obcí na Znojemsku, Hradec Králové, Chlumeck nad Cidlinou, Ludgeřovice, Valašské Klobouky, Nová Ves, Litvinovice, Tatce, Teplice, Sadská, Veltruby a desítky dalších. Obce a města řeší s přihlédnutím k místním podmínkám.

39 obcí na Znojemsku

- doplnění barevných nádob ke každému domu
- **zvýšení** množství vytříděného **plastu cca o čtvrtinu z 141,9 tun na 203,7 tun**
- **zvýšení** množství vytříděného **papíru cca o třetinu z 201 tun na 314,6 tun**
- množství vytříděného **bioodpadu narostlo z 800 tun na 1 168 tun**
- množství **směsných komunálních odpadů** se podařilo **snížit o 144 tun**

Hradec Králové

- Do zástavby RD (cca 25 tis. obyvatel) doplněny barevné sběrné nádoby ke každému domu, snížena frekvence svozu SKO na 1x za 14 dnů.
- Výsledkem za celé město (93 tis. obyvatel) je zvýšení separace během 2 let o 10% nad republikový průměr.
- Další kroky budou směřovat k intenzifikaci separace v bytových domech, na sídlištích.

Obce mohou dosahovat významného navýšení míry separace komunálních odpadů i během poměrně krátké doby.

Ve městech je přínos intenzifikace pomalejší v zástavbě bytových domů a na sídlištích

Velmi důležitý faktor = zachování důvěry občanů, postupný vývoj, minimální zdražování

ČROH

Pozitivní příklad ze Slovenska – novela zákona o odpadech navyšující skládkovací poplatky

POLOŽKY A SADZBY ZA ULOŽENIE ZMESOVÉHO
KOMUNÁLNEHO ODPADU (20 03 01)
A OBJEMNÉHO ODPADU (20 03 07) NA SKLÁDKU ODPADOV euro.t⁻¹

Položka	Úroveň vytriedenia komunálne ho odpadu	Sadzba za príslušný rok v €, t ⁻¹				
		2019	2020	2021	2022	2023-2030
1	<10%	17	26	33	40	46
2	10-20%	12	24	30	36	41
3	20-30%	10	22	27	32	36
4	30-40%	8	13	22	27	31
5	40-50%	7	12	18	22	26
6	50-60%	6	11	15	19	21
7	>60%	5	8	11	14	16

- slovenská novela je rozumná a kvalitní
- novela jednoduše **motivuje** obce k separaci odpadů, **netrestá je**
- není nastavena dle potřeb drahých technologií
- Slovensko jde dle strategie EU
- bude snižovat množství SKO, nevede k výstavbě velkokapacitní zařízení na SKO

- novela je založena na jasné progresi poplatku směrem k motivaci ke třídění
- výše poplatků je postavena tak, aby se odpady odkláněly ze skládek – správný cíl - nikoli, aby se z peněz obcí vytvářel umělý prostor pro investory do nákladných technologií, které by následně obce dlouhodobě platily
- obce které dostatečně třídí, mohou platit za skládkování nevyužitelného zbytku i méně
- nevyužitelné odpady jsou zpoplatněny výrazně méně v samostatné tabulce
- **Jaké bude nastavení v ČR?**

ČROH

V prezentaci bylo sděleno celkem **23 nástrojů**, které mohou vést ke splnění stanovených evropských cílů

Ing. Petr Havelka
výkonný ředitel

www.caoh.cz